

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017202160
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017202160.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobcu): Š. O., bytom F. XXXX/X, M., zastúpený: JUDr. Ľubica Balková, advokátka, so sídlom Železničná 11, Sučany, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej č. 45071-3/2017-BA zo dňa 24.10.2017 a č. 45072-2/2017-BA zo dňa 24.10.2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/5/2018-78 zo dňa 10.09.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Rozsudkom č. k. 23Sa/5/2018-78 zo dňa 10.09.2018, krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej č. 45071-3/2017-BA zo dňa 24.10.2017, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Komárno č. 700-1211176017-GC04/17 zo dňa 18.05.2017, ktorým Sociálna poisťovňa, pobočka Komárno ako I. stupňový správny orgán predpísala žalobcovi ako samostatnej zárobkovo činnnej osobe (ďalej len „SZČO“) poistné za obdobie od augusta 2012 do júna 2015, za október 2015 až december 2015, a to poistné na nemocenské poistenie 652,60 eur, poistné na starobné poistenie 2.670,21 eur, poistné na invalidné poistenie v sume 890,04 eur, poistné do rezervného fondu solidarity v sume 704,41 eur, spolu v sume 4.917,26 eur.

2. Krajský súd ako správny súd konštatoval, že žalobca dňa 18.04.2011 podal prihlášku ako dobrovoľne poistená fyzická osoba s dátumom vzniku dobrovoľného nemocenského poistenia a dobrovoľného dôchodkového poistenia dňa 18.04.2014. Listom zo dňa 19.04.2011 bol žalobca informovaný o pridelenom variabilnom symbole XXXXXXXXXX s tým, že variabilné symboly začínajúce číslicou 6 sú pridelené dobrovoľne poisteným fyzickým osobám. Dobrovoľné nemocenské poistenie žalobcu zaniklo zo zákona k 31.01.2012 (podľa § 293cb ods. 1). Dobrovoľné dôchodkové poistenie zaniklo až podaním odhlášky, a to 04.04.2016. Dobrovoľne poistená fyzická osoba a SZČO sú rôzni platitelia

poistného. Skutočnosť, že účastníkovi konania vznikla od 01.07.2012 povinnosť odvádzať poistné ako aj SZČO nebola dôvodom na zánik povinnosti odvádzať poistné na dobrovoľné poistenie. Poistné, ktoré zaplatil žalobca ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba v období od 18.04.2011 do 31.01.2012 a ako dobrovoľne dôchodkovo poistená fyzická osoba v období od 18.04.2011 do 04.04.2016 nie je poistné zaplatené bez právneho dôvodu. Postavenie žalobcu ako SZČO a ako dobrovoľne nemocensky poistenej osoby, sa podľa zákona posudzuje osobitne. Povinnosť odvádzať poistné je v zákone stanovená osobitne. Dobrovoľne poistená fyzická osoba je povinná odvádzať poistné z oboch poistných vzťahov. Platby poistného sú účtované podľa variabilných symbolov, ktoré boli pridelené Sociálnou poisťovňou. Keďže bolo zistené, že platby žalobcu boli pridelené podľa variabilného symbolu ako poistné, ktoré mal platiť ako dobrovoľne poistená fyzická osoba a z platieb, ktoré realizoval žalobca pod variabilným symbolom dobrovoľne poistenej osoby vzniklo poistenie zaplatené bez právneho dôvodu, ktoré prvostupňový správny orgán v súlade s ustanovením § 145 ods. 4 použil na zápočet pohľadávky voči žalobcovi, ktorá mu vznikla ako SZČO.

3. Podľa údajov Finančného riaditeľstva SR, príjem žalobcu zo živnosti bol za rok 2011 vo výške 6.368 eur, za rok 2012 - 5.694,50 eur, za rok 2013 - 7.255,13 eur, za rok 2014 - 8.989,33 eur, t. j. bol vyšší ako zákonom stanovená suma pre rok 2011 (4.078,68 eur), pre rok 2012 (4.716 eur), pre rok 2013 (4.830 eur), pre rok 2014 (4.944 eur).

4. Prvostupňový správny orgán kontrolou odvodu poistného zistil, že žalobca ako SZČO poistné za mesiac júl 2012 zaplatil po lehote splatnosti, poistné za mesiac august zaplatil v nižšej sume po lehote splatnosti a poistné za obdobie september 2012 až jún 2015, november 2015, december 2015, nezaplatil vôbec. Na základe toho, v súlade so zákonom, prvostupňový správny orgán predpísal penále v sume 2.608,58 eura. V prípade žalobcu ako SZČO nebol podaný registračný list - prihláška, to znamená, že účastník konania si nesplnil povinnosť v zmysle § 228 ods. 1, a preto bolo vydané vyššie uvedené rozhodnutie.

5. Krajský súd uviedol, že žalobca bol registrovaný ako živnostník s dátumom vzniku oprávnenia od 01.07.2010 a bol dobrovoľne poistenou fyzickou osobou na základe prihlášky od 18.04.2011 s určeným vymeriavacím základom 329,06 eura. Dobrovoľné nemocenské poistenie žalobcovi zaniklo k 31.01.2012 a dobrovoľné dôchodkové poistenie mu trvalo až do 04.04.2016, kedy svojim podaním - odhláškou, sa odhlásil z dobrovoľného poistenia. Novelou zákona o sociálnom poistení č. 338/2013 Z. z. sa od 01.07.2014 zmenila definícia SZČO v tom zmysle, že za SZČO sa podľa § 5 považuje fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a v kal. roku rozhodujúcom na vznik alebo trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO dosahovala príjmy uvedené v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3. Žalobca spĺňal po júli 2014 obidve zákonom stanovené podmienky - podmienku veku ako aj tú skutočnosť, že v období od júla 2014 do júna 2015 a október 2015 až december 2015, ktoré sú rozhodujúcim obdobím pre roky 2013 a 2014, mal príjem zo živnosti - za rok 2013 - 7.255,13 eur a za rok 2014 - 8.989 eur, teda bol v tomto období povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou SZČO, povinnou platiť a odvádzať poistné. Z dôvodu, že si žalobca nesplnil povinnosť prihlásiť sa na poistenie, prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 22.03.2016 určil, že žalobcovi ako SZČO, vzniklo od 01.07.2012 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie. Toto rozhodnutie napadol odvolaním, ktoré Sociálna poisťovňa ústredie rozhodnutím zo dňa 13.10.2016 potvrdila. Keďže voči tomuto rozhodnutiu žalobca nepodal žalobu, zostalo právoplatné, prvostupňový žalovaný správny orgán vydal rozhodnutie o predpísaní poistného a o penále.

6. K námietke žalobcu, že správny orgán nezaujal stanovisko k jeho námietkam uvedeným v odvolaniach, že nechcel byť povinne poistenou osobou a zároveň aj dobrovoľne poistenou osobou, správny súd uviedol, že táto je právne irelevantná, pretože tieto druhy poistenia sú samostatné a dobrovoľne poistená fyzická osoba môže byť súčasne aj povinne poistenou SZČO. Zákon o sociálnom poistení nevyklučuje súbeh týchto poistení. Jedná sa o dva rôzne druhy poistenia, ktoré sú upravené samostatnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení, ktoré žalovaný vo svojich rozhodnutiach citoval a aj vysvetlil žalobcovi jeho poistenie v spornom období.

7. Na námietku žalobcu, že platil poistné, správny súd poukázal na vykonané dokazovanie, ktorým bolo jednoznačne preukázané, že pri namietaných platbách žalobca uvádzal variabilný symbol XXXXXXXXXXXX, čo je variabilný symbol žalobcu ako dobrovoľne poistenej osoby a táto platba bola priradená na úhradu dlžnej sumy žalobcu na poistnom ako dobrovoľne poistenej osoby. Žalobca ako SZČO mal pridelený variabilný symbol XXXXXXXXXXXX, na ktorý poistné neodvádzal. Bolo v kompetencii Sociálnej poisťovne, teda prvostupňového správneho orgánu, aby tento preplatok žalobcu ako dobrovoľne poistenej osoby v zmysle § 145 ods. 4 zákona o sociálnom poistení použila na zápočet pohľadávky na poistnom žalobcu ako SZČO. Zvyšný nedoplatok poistného ako SZČO mu bol predpísaný preskúmaným rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu z 18.05.2017. Keďže nesprávnymi platbami žalobcu došlo k nedoplatku na povinnom poistnom SZČO, ktoré nebolo zaplatené v správnej výške a v lehote splatnosti, prvostupňový správny orgán v súlade so zákonom (§ 240 ods. 1) predpísal žalobcovi penále, ktoré sú predmetom druhého napadnutého rozhodnutia.

8. Správny súd vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný správny orgán rozhodol v súlade so zákonom na základe spoľahlivého zisteného skutkového stavu a považuje obe napadnuté rozhodnutia žalovaného za správne a nezistil žiaden z dôvodov ustanovenia § 191 ods. 1 SSP pre ich zrušenie, a preto žalobu žalobcu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

9. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v ustanovení § 440 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

10. Po popise dôvodov pre vydané rozhodnutia ako aj dôvodov, na základe ktorých rozhodol krajský súd sťažovateľ uviedol, že nesprávnosť právneho posúdenia veci krajským súdom spočíva v tom, že nesprávne interpretoval právo Sociálnej poisťovne na vydanie rozhodnutia, ktorým nahradil vôľu sťažovateľa byť dobrovoľne nemocensky poistenou osobou popri povinne nemocenskom poistení, na ktoré nebola zákonom oprávnená, legitimoval nespĺnenie povinnosti odhlásiť sa z dobrovoľného poistenia ako prejav vôle byť dobrovoľne nemocensky poistenou osobou popri povinnom nemocenskom poistení, legitimoval uvedenie nesprávneho variabilného symbolu pri platbách ako prejav vôle byť dobrovoľne nemocensky poistenou osobou popri povinnom poistení, za absencie zákonom daného následku.

11. Krajský súd podľa názoru sťažovateľa na zistený skutkový stav nesprávne interpretoval obsah zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“). Súd nevykonal ústavne súladný výklad právnej normy v kontexte k skutkovému stavu. Sociálna poisťovňa rozhodovala po 3 rokoch a 8 mesiacoch o určení vzniku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia od dňa 01.07.2012 rozhodnutím zo dňa 22.03.2016. O predpise neodvedeného poistného od augusta 2012 rozhodovala po 4 rokoch a 9 mesiacoch, rozhodnutím zo dňa 13.05.2017. Lehota na vydanie takéhoto rozhodnutia by mala korešpondovať s 8 dňovou lehotou určenou zákonom samostatne zárobkovo činnéj osobe, keďže zákon takúto lehotu neobsahuje.

12. Podľa názoru sťažovateľa súd nie je doslovným znením zákona absolútne viazaný, môže a niekedy aj musí sa od neho odchýliť, ak to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákona. Ústavne súladný výklad právnej normy je obsahom základného práva na súdnu ochranu.

13. Na základe uvedených dôvodov žiadal sťažovateľ kasačný súd, aby rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že sa pridrižava svojich predchádzajúcich vyjadrení vo veci, v ktorých podrobne popísala skutkový a právny dôvod, na základe ktorého žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnéj osobe predpísala dlžnú sumu poistného a penále za sporné obdobie. Zdôraznila, že zákon č. 461/2003 Z. z. nevyklučuje súbeh poistení. Povinné nemocenské

poistenie a povinné dôchodkové poistenie vzniká priamo zo zákona, kým dobrovoľné poistenie fyzickej osoby je prejavom vôle byť dobrovoľne zúčastnený na jednotlivých poisteniach. Prihlásením sa na dobrovoľné poistenie vzniká osobe povinnosť odvádzať poistné včas a v správnej výške a táto povinnosť zaniká podaním odhlášky. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. 9Sžso/91/2014 zo dňa 28.09.2016.

15. Dobrovoľné nemocenské poistenie žalobcovi zaniklo podľa § 293cb ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.02.2012, naďalej však trvalo jeho dobrovoľné dôchodkové poistenie. Žalobca preukázateľne predložil Sociálnej poisťovni odhlášku z dobrovoľného dôchodkového poistenia až dňa 04.04.2016, preto bol do tohto dátumu povinný platiť a odvádzať poistné aj ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba. Vzhľadom na uvedené, Sociálna poisťovňa priradila jednotlivé platby poistného, ktoré žalobca uhrádzal pod variabilným symbolom dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby na úhradu poistného žalobcu ako dobrovoľne poistenej osoby, akceptujúc označenie platby žalobcom.

16. Žalovaná poukázala na to, že Sociálna poisťovňa je povinná striktnie dodržiavať v aplikačnej praxi ustanovenia zákona. Rozhodla v súlade s judikatúrou, na ktorú vo svojom vyjadrení poukázala a navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

18. Predmetom skúmania v rozsahu kasačnej sťažnosti je právne posúdenie otázky, či bol postup orgánov verejnej správy v súlade so zákonom, keď príslušná pobočka Sociálnej poisťovne predpísala sťažovateľovi poistné na povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie za obdobie, v ktorom bol aj dobrovoľne dôchodkovo poistený a uhrádzal poistné ako dobrovoľne poistená osoba, keď žalobca namietal, že nechcel byť súčasne povinne aj dobrovoľne poistenou osobou, ako aj otázky, či žalovaná nezákonne nenahradila svojimi rozhodnutiami prejav vôle sťažovateľa.

19. Podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. v účinnom znení, samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a je registrovaná podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

20. Podľa § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z., povinne nemocensky poistení je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5.

21. Podľa § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z., povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 01. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5, ak tento zákon neustanovuje inak.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe zaniká vždy dňom, od ktorého nie je oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3. Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá nemá oprávnenie na výkon alebo prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3, zaniká dňom zrušenia registrácie podľa osobitného predpisu.

22. Podľa § 23 zákona č. 461/2003 Z. z., dobrovoľné nemocenské poistenie, dobrovoľné dôchodkové poistenie alebo dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti (ďalej len „dobrovoľné poistenie“) vzniká odo dňa prihlásenia sa na dobrovoľné poistenie, najskôr odo dňa podania prihlášky, a zaniká dňom odhlásenia sa z dobrovoľného poistenia, najskôr odo dňa podania odhlášky. Dobrovoľné poistenie zaniká aj odo dňa, v ktorom nie sú splnené podmienky podľa § 14 ods. 2, § 15 ods. 4 a § 19 ods. 2 a 3.

23. Podľa § 142 ods. 7 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z., fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné odvádzať poistné, sú povinné pri platení poistného platiť poistného identifikovať a uviesť k nej variabilný symbol a špecifický symbol. Bez uvedenia variabilného symbolu a špecifického symbolu k platbe poistného spôsob zaevidovania a priradenia platby poistného k obdobiu určí Sociálna poisťovňa. Variabilný symbol je číslo fyzickej osoby a právnickej osoby povinnej odvádzať poistné, ktoré prideluje Sociálna poisťovňa.

24. Podľa § 138 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, dobrovoľne nemocensky poistenej osoby, dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby a dobrovoľne poistenej osoby v nezamestnanosti je mesačne najmenej vo výške 44,2 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa platí poistné.

25. Podľa § 143 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistné je splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Pri platení poistného z vymeriavacieho základu zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 2 a z vymeriavacieho základu podľa § 139a a § 139b je poistné splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol vyplatený príjem.

26. Podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3,32 eura, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

27. Podľa § 147 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., právo predpísať poistné sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Právo predpísať poistné sa nepremlčuje, ak nebola splnená povinnosť ustanovená v § 228 ods. 1 a § 231 ods. 1 písm. b/.

28. Podľa § 228 ods. 1, 4, 5, 6 zákona č. 461/2003 Z. z., samostatne zárobkovo činná osoba je povinná prihlásiť sa na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie najneskôr do ôsmich dní od vzniku týchto poistení a odhlásiť sa z týchto poistení do ôsmich dní od ich zániku. Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná plniť povinnosti podľa odseku 1 na tlačive alebo inou formou, ktorej obsah a spôsob zasielania určí Sociálna poisťovňa. Lehota na splnenie povinností podľa odsekov 1 až 3 je zachovaná aj vtedy, ak doklady preukazujúce splnenie povinností podľa odsekov 2 a 3 a tlačivo uvedené v odseku 4 sa v ustanovenej lehote odovzdali na prepravu poštou, odoslali faxom alebo elektronickou poštou. Doklady a tlačivo uvedené v odseku 5, odoslané faxom alebo elektronickou poštou, ak nie sú podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného predpisu alebo urobené v súlade s dohodou podľa § 186 ods. 2, treba potvrdiť písomne najneskôr do troch dní odo dňa ich doručenia Sociálnej poisťovni.

29. Podľa § 240 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo

do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Predpísané penále podľa odseku 1 nemôže presiahnuť dlžnú sumu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za kontrolované obdobie. Sociálna poisťovňa penále nepredpíše, ak penále za kontrolované obdobie nie je vyššie ako 3,32 eura.

30. V danom prípade bolo z obsahu spisu orgánu verejnej správy zistené, že dňa 18.04.2011 podal žalobca príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne Registračný list fyzickej osoby - prihlášku na dobrovoľné poistenie osoby, súčasťou ktorej bolo vyhlásenie dobrovoľne nemocensky poistenej osoby zo dňa 18.04.2011, obsahujúcej osvedčenie pravosti podpisu sťažovateľa. Oznámením zo dňa 19.04.2011, Sociálna poisťovňa informovala sťažovateľa o tom, pod akým identifikačným číslom - variabilným symbolom (XXXXXXXXXX), je sťažovateľ povinný realizovať úhradu predmetného poistného. Je zrejmé, že uvedený variabilný symbol bol žalobcovi pridelený ako dobrovoľne poistenej osobe. Zároveň bolo zistené, že sťažovateľ, spôsobom určeným zákonom, vykonal odhlásenie svojej osoby z dobrovoľného poistenia podaním doručeným Sociálnej poisťovni dňa 04.04.2016.

Kasačný súd na základe uvedených dokladov nemal pochybnosť o tom, že žalobca bol od 18.04.2011 do 31.01.2012 dobrovoľne nemocensky a dôchodkovo poistený a od 18.04.2011 do 04.04.2016 dobrovoľne dôchodkovo poistený. V súvislosti s trvaním dobrovoľného dôchodkového poistenia bol preto povinný v období od 18.04.2011 do 04.04.2016 uhrádzať poistné na dobrovoľné poistenie.

31. Z obsahu podkladov pre rozhodnutie zároveň vyplynulo, že sťažovateľ si nespĺnil prihlasovaciu povinnosť podľa § 228 ods. 1 zákona, v súvislosti so vznikom povinného poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. O tom, že boli splnené podmienky pre vznik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sťažovateľa, získala Sociálna poisťovňa informácie od príslušného správcu dane poistenca. Z obdržaných informácií bolo zistené, že sťažovateľ mal príjem z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti za roky 2011, 2012, 2013 v sume vyššej ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5 zákona. Sťažovateľ uvedené zistenia nepopieral.

32. Sťažovateľ v danom prípade nespĺnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 228 ods. 1, 4, 5, 6 zákona č. 461/2003 Z. z., nepodal v zákonom určenej lehote prihlášku na povinné dôchodkové a nemocenské poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. O vzniku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia od 01.07.2012 rozhodla pobočka Sociálnej poisťovne právoplatným rozhodnutím č. 15766-1/2016-KN zo dňa 22.03.2016. Rozhodnutím zo dňa 18.05.2017 mu preto bola uložená povinnosť uhradiť poistné za príslušné obdobie podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Zároveň si Sociálna poisťovňa splnila aj povinnosť podľa § 240 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., keď za nesplnenie si povinnosti odvieť povinné vyrubila sťažovateľovi poistné, penále. Povinnosť predpísania povinného poistného a penále bola realizovaná v lehote podľa § 147 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z..

33. Z koncepcie zákona vyplýva, že popri povinnom dôchodkovom a nemocenskom poistení, ktoré vzniká samostatne zárobkovo činnnej osobe po splnení podmienok stanovených v § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z., sa môže samostatne zárobkovo činnná osoba zároveň aj dobrovoľne nemocensky a dôchodkovo poistiť. Kým povinné poistenie vzniká zo zákona, dobrovoľné poistenie (s výnimkou podľa § 293cb ods. 1) vzniká a zaniká na základe prejavu vôle poistenca, a to podaním prihlášky na dobrovoľné nemocenské a dôchodkové poistenie a zaniká podaním odhlášky z takéhoto poistenia.

34. Námiatku sťažovateľa, že orgány verejnej správy konali v rozpore s jeho vôľou, kasačný súd vzhľadom na dátum podania odhlášky z dobrovoľného poistenia nepovažoval za dôvodnú. Žalobca bol informovaný o tom, akým spôsobom (pod akým variabilným symbolom) má jednotlivé úhrady povinného a dobrovoľného poistenia odvádzať a Sociálna poisťovňa bola povinná pripisovať realizované platby na účel odlišný podľa variabilného symbolu. Povinnosť postupovať v súlade so zákonom vyplýva pre orgány verejnej správy z čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

35. Na základe uvedených dôvodov dospel kasačný súd k názoru, že orgány verejnej správy v danom

prípade postupovali v súlade so zákonom, nedošlo k nahradeniu vôle sťažovateľa vydanými rozhodnutiami a správny súd vec správne právne posúdil.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

37. O náhrade trov kasačného konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 v spojení s ust. § 167 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému sťažovateľovi nepriznal ich náhradu. Žalovaná nemá na náhradu trov kasačného konania zo zákona nárok.

38. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.